אנשים

איש הפלא

סקרן שם לבו השבוע לעובדה כי ח"כ **שמואל מיקונים ואמיל חביבי** הקו־מוניסטים נוהגים לשוחח ביניהם בלשון ה־אימפריאליסטים: אנגלית.

כתב השבועון הצרפתי הסטירי קנאר אנשנה: לפני חדשים היה כל אזרח פראג שהעז לומר משהו בפומבי על **רודולף סלנסקי** מוצא את עצמו במצב לא נוח ביותר. אותו אזרח ינהג עתה ביתר זהי־רות, לא יגיד בקול רם מה שהוא חושב על הנשיא **קלמנט גוטוולד**. מן הסתם יחכה עד שגוטוולד עצמו יביע את אותן הד־עות בפומבי.

בספרו של **דונלד רוביגסון** מאת האנ־שים החשובים בעולם שיצא זה עתה בהוצאה עממית באמריקה, נכללים שני ישראלים: **חיים וייצמן** (הספר נדפס לפני מותו של הנשיא), **מרטין בובר** הפילוסוף הדתי הירושלמי. כן הוכללו בספר שלושה ערבים: **עבד אל־עזיז**, מלך ערב הסעודית, **עבד אל־רחמן עזאם**, מזכירה לשעבר של ה־ליגה הערבית, ד"ר **טהא חוסיין**, המלו־מד והסופר המצרי הסומא.

„המזיגה... הטיפוסית של ראיית הדברים הגדולים, המכריעים בחיינו, עד קצה האופק ההיסטורי... כאילו עמד האיש על פסגת ההר הגישא בהרי ישראל; ויחד עם זה עיני הרנטגן החודרות אל כל פרט, אל כל שבריר של עובדה מוחשית או של רחש נפשי, וה־עיקר — ראיית החוט המקשר את ההיסטו־ריה הגדולה עם יום הקטנות על כל פרטי פרטיו..." מלים אלה לא הופיעו בעתון מוס־קאי או ברלינאי, אלא בעתון הערב המפא"י הדור. האיש אשר מוזגה זו מיוחסת לו: **דוד בן־גוריון**.

כשנראה ד"ר **עזריאל קרליבאך**, עו־רך מעריב, לעתים תכופות מדי בסביבות ראש הממשלה ושר־החוץ, נפוצה השמועה כי הוא עומד לקבל תפקיד במנגנון בממשלה. התפ־קיד שנרמז עליו: ראש שרותי המודיעין.

ברוגז?

משה בן־אפרים, איש קול־ישראל, הת־פטר מתפקידו. אומר הוא: בשנה האחרונה התפטרתי 80 פעם, אולם הפעם זה רציני. הקש ששבר את גבו של בן־אפרים: כשערך תכנית על הויכוח בכנסת בענין משפט פראג, הוכנסו בה ברגע האחרון (ובלי הסכמתו) שינויים מכריעים, שהעליבו חברי־כנסת. טוען בן־אפרים: קול ישראל חדל להיות מוסד אינפורמציה אובייקטיבית.

כשפירסם השבועון טיים את תולדות חייו של הגנרל **ג'ראלד טמפלר**, המפקד ה־בריטי במאלאיה שרכש לו שם עולמי בשי־טותיו החדישות (והאכזריות למדי), נתגלה שהיה לו קשר עם ארץ־ישראל. מוסר טיים: טמפלר זכה לאות הצטיינות אחרי שלחם בכנופיות הערבים בימי מאורעות 39—1936, טוען שלמד מן הערבים את „המוח והשיטות של איש הגרילה". הוסיף טמפלר: „לא יכולתי לישון בלילות. בכיתי על הסרגדיה (היהודית־הערבית)."

כשיצאה **פולה בן־גוריון** בישיבת הכנ־סת בה נבחר **יצחק בן־צבי** לנשיא המ־דינה, עבר על פניה **מנחם בגין** מבלי ל־ברכה. עצרה אותו פולה בשרוול, התריעה לעומתו (באידיש): „מה יש, ברוגז?" בגין התנצל, הבטיח שלא ראה אותה, העלה חיוך על שפתי כל הנוכחים, כולל **דוד בן־גוריון**.

קציני המשטרה **ישורון שיף, אפרים הופשטטר**, וכנראה גם כמה אחרים נאלצו להוציא השבוע הוצאה בלתי צפויה של 200 פרוטה. הסיבה: סגן המפקח הכללי **יוסף נחמיאס**, השוהה בארצות־הברית, שלח לכל אחד מהם גלויית־דואר מצוירת, לא הקפיד להדביק את מספר הבולים המספיק.

פולה בן־גוריון ומנחם בגין
מה יש, ברוגז?

בינתיים נפוצה השמועה כי יוסף נחמיאס לא יחזור כלל לתפקידו, יפרוש מן המשטרה כדי לפנות לקריירה דיפלומטית. במקרה זה יהיה יורשו **עמוס בן־גוריון**, שהכחיש השבוע בחיוך בלתי מחייב את כל הענין.

קוראי על המשמר שביקרו בתערוכת הצ־יירים והפסלים במוזיאון תל־אביב, הופתעו לראות תמונה מוכרת להם, מאת הצייר ה־מודרניסטי **כהנא**, מכונה בשם: משפחה. כאשר הופיעה התמונה במוסף הספרותי של עתון מפ"ם, הודבק לה התואר: השלום.

מוסיקה

הצבע הזהוב השפיע

הרסיטל, באולם המוזאום, היה מיוחד במינו. המנגנת־הסוליסטית ישבה ליד כלי־נגינה ש־שימש כלי־סולו ברסיטל זו הפעם הראשונה, לא רק במשכן־האמנות התל־אביבי. לא היה גם כל אולם אחר בארץ, בו נערך לפני כן קונצרט בו פורט על נבל, משך כל התכנית. התמונות מופשטות־הצורה התחוכן ש־ניבטו מעל קירות האולם לא הפריעו כלל לקלארי סרבאש, מנגנת־הנבל של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בבצוע היצירות ה־שונות ובהגשתן ברצינות ובחינניות הדרו־שים.

כשקמה האמנית להודות למחיאות הכפיים שפרצו בין יצירה ליצירה, כתן חיוכה במ־יוחד לשורה הראשונה של קהל המאזינים. שם ישבו בעלה יוסף וייסברגר, נגן צ'לו בתזמורת הפילהרמונית, אילנה ורוני, ילדי־הם, אביה של המנגנת.

זכרונותיו של ד"ר סרבאש הזקן החז רו־הו, כבכל הופעה של בתו, שנים רבות אחו־רה כשהיה עדיין סטודנט צעיר לרפואה, בהאזינו פעם לנגינת נבל, הוקסם במידה כזאת שההחלטה, ללמד את בתו העתידה להולד אי פעם, לפרוט על כלי זה, גמלה מיד בלבו.

כעבור שנים אחדות, נצבה בקונסרבטוריון בבודפשט קלארי בת ה־11, כבר בעלת עבר של שש שנות פריטה בפסנתר, בפני כלי גדול שבמסגרתו המשולשת מתוחים 46 מית־רים. הצבע הזהוב של הנבל והצליל הענוג שהשמיעו מיתריו קסמו מיד לילדה והיא ענתה „כן" לשאלה, אם ברצונה ללמוד לנגן בו.

שמונה שנות לימודים מסורים הובילו את קלארי סרבאש לסיום האקדמיה למוסיקה ב־בודפשט. הופעותיה מפעם לפעם, למען הת־אחדות הרופאים, בה היה אביה חבר — סללו בפניה את הדרך לרדיו, אופירה וגם לסרטים, בהם שימשה קלארי החמודה גם כשחקנית.

גולת הכותרת היתה התזמורת הסימפונית של בודפשט, בה הפכה מנגנת הנבל לחברה קבועה, נגנה שם תחת שרביטם של גדולי המנצחים, כמו טוסקניני, מינש, וייינגרטנר, יצאה גם לסיורים לוינה ולאיטליה.

באמצע הראיון, פרסומת. ב־1938, כאשר יסד הוברמן את התזמורת הארציש־ראלית, קבלה נגנת הנבל הבודפשטית הזמנה להשתתף במפעל. היא נענתה, באה ארצה, ניגנה וחזרה למולדתה. אולם לאחר זמן קצר באה משפחת סרבאש בשנית לארץ, והפעם — לצמיתות.

קלארי סרבאש הפכה לנגנית הנבל הקבועה של התזמורת הישראלית, הופיעה עמה כמה פעמים, כסוליסטית. כשיצאה יחד עם התז־מורת לסיור בארצות הברית, פגשה במוסי־קאים רבים, ידידיה הישנים, שניסו לפתותה על ידי חוזים מושכים להשאר שם. בצד ה־הצעות היפות, שנתקלן בסרוב, זכתה קלארי גם בתפקידים נכבדים כגון: קבלת מפתח ענק של עיר, מידי ראש העיר.

ספרה האמנית על היחס למוסיקה השורר באמריקה: כשהוזמנה יחד עם המנצח קו־סביצקי והאימפרסריו הידוע סול יורוק ל־ראיון בטלביזיה, הופתעה לראות שהמצלמה נדדה חליפות בין קלארי סרבאש שספרה על הנבל וקוסביצקי ששוחח על תקומת ישראל ובניינה, לבין יהדפיה חשופה, עדוית תכשי־טים מזוייפים, — פרסומת לחברה שממנה את התכנית.

בדרך לחופעה, סרי"ה. בבית קטן, העומד בתוך גן נאה והמצוי בסביבות הח־פירות של תל־אל־קסילה, מנהלת קלארי סר־באש, צעירת מראה, חמודת־פנים, וזריזת תנועה ביותר, את חייה הפרטיים, מטפלת באילנה (12), הממשיכה את המסורת ולו־מדת אצל אמה פריטה על נבל, וברוני (5), המראה נטיה רבה לציור, דוקא.

מלבד תפקידיה כמוסיקאית וכאם, מוצאת קלארי, הסוענת שהתמסרות לדבר אחד בלבד יוצרת חדגוניות, זמן להתעסקויות רבות אחרות, אותן היא חובבת במידה שוה: או־סף עתיקות (ביניהם נבל אותו קנתה בח־נות גרוטאות באלכסנדריה שבמצרים), טפול בפרחי הגן, השתקעות בקריאת ספרים, הת־עסקויות ספורטיביות (שחיה, טניס, רכיבה) ואפילו סריגה, אותה היא מבצעת בנסיעות הארוכות לקונצרטים שעורכים היא ובעלה או להופעות התזמורת.

תשבץ מס' 146

מאת הקורא שמעון שייר.

מאוזן: 1) מהפכן מרחבי. 5) נועדת לכסוי הגוף. מגלה אותו. 10) את תמאכל הטוב או את האשה. 12) לפעמים, נערך על נפשות. 14) מפקד כתה. 16) ראש ממשלה, אסיאתי. 18) רקב. 19) יצירתו של צייר, סמל למושג עולמי. 21) לשמוש משרד; דף אלוהי. 22) מנדיר, לא מנדיר. 23) ... ושבר. 24) בנגוד לאור, רק במקום אור. 25) פרי מרוה; מכשיר הורס. 27) שרוי בפראג, חסר ו. 30) מתעסק במרגמה. 31) חנוט לועזי. 33) 30 מאוזן, אבד סופו. 35) נורם השוב בהאונות דרכים. 36) ד"ר קובובי, בחזרו ארצה — תחנה ראשונה. 38) ילד ולשוטר. 39) משולש, טעים לחך. 40) סמל נצחון; ראשית שמו הפרטי של יוצרו. 41) מרבה לברור. 43) ניינגי, קומיקאי הולי־בודי (שם פרטי). 44) דוגמא לקטנות — מדה. 46) מחול־בראשית חלוצי. 48) לסופר צרפתי, שם פרטי. 49) קפצן.

מאונך: 2) עשיית טובות (ראשי תיבות). 3) ירמה. 4) להקרבת קרבנות. 6) לאחרים, צחוק רב; לעצמו, עצב. 7) במשקל, מידה קטנה. 8) תבל, בלי ראשית. 9) מזכיר הסתדרותי. 11) למעבר בארצות. 13) חבורת אנשים, צרור קולות. 15) אישדת. 17) שושנה מסו־ימת. 18) משקה, כיום בארץ — סינטתי. 20) חסר־תענוגות חיים. 23) באנדה ביאליקית, אחד האלופים. 26) כנף בכליחרישה. 27) עמים במאוחד. 28) שרת — היתה שלהבתה. 29) בנבול הארץ, ראשו מלבין. 31) אוסף־בנדים. 32) קרה לכם הנשיא הראשון ז"ל. 34) בואי! 35) אח למרוב. 37) כדורגלנים סקוטיים, בקרו בארץ. 39) ים, דמוי־כנור. 42) רינה, זכר. 44) סוג. 45) תג. 47) מוליד עכברים.

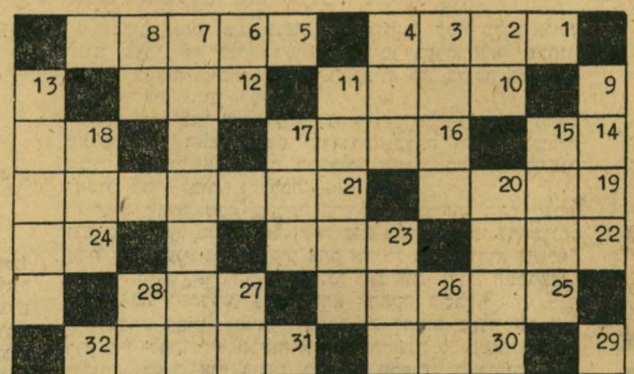

פתרון תשבץ מס' 144

מאוזן: 1) הרצל. 5) הכהן. 9) בן־גוריון. 13) פא. 15) יג. 16) רג. 17) לוי. 18) כצמן. 20) אבן. 21) נס. 22) בדם. 23) טס. 25) ים. 26) ישר. 28) רוזן. 30) שליט. 33) לאו. 34) אק. 35) לא. 36) לוד. 38) בת. 40) דיק. 41) נרני. 43) קיש. 44) לן. 46) מו. 48) צי. 49) נינזבורג. 53) אבנר. 54) יואל.

מאונך: 2) רב. 3) צנע. 4) לג. 5) הי. 6) כות. 7) הן. 8) קפלן. 10) ויצמן. 11) רנם. 12) מנגם. 14) אוסישקין. 16) רבינוביץ. 18) כד. 19) נטר. 22) ברזל. 24) סולד. 27) של. 29) ז"א. 31) טאט. 32) צלנוב. 34) אדלר. 37) וי. 39) תשי"ב. 42) רמז. 45) לין. 47) קרו. 49) נב. 50) נר. 51) וי. 52) נא.

פרסי ספרים לפותרי תשבץ מס' 144

צפורה בית הלוי, בוגרשוב 77, תל־אביב.
יעקב לוי, תל־בנימין, רמת־גן.

הודעה לפותרי התשבצים

על הקוראים הרוצים להשתתף בהגרלות הפר־סים לפתרונות נכונים לשלוח את פתרונם לפי הכתובת: העולם הזה, ת. ד. 136, פתרון תש־בץ מס...

כדי להקל על עבודת המזכירות יש לכתוב את השם והכתובת על אותו דף של הפתרון.